

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

11 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători - Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Ganea Andrei Xxxx, născut la xxxx, originar și domiciliat în r-l xxxx, sat. xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 03.10.2017- 18.04.2018 (prima instanță);
2. 26.04.2018 – 21.06.2018 (instanța de apel);
3. 16.08.2018 – 11.12.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 18 aprilie 2018, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, a fost recunoscut vinovat Ganea Andrei de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1000 (o mie) unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții financiar-economice pe un termen de 3 ani.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Ganea Andrei având o stare materială nefavorabilă și urmărind copul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane în vederea îmbunătățirii situației materiale, după un plan bine chibzuit al său, și anume cunoscând despre faptul că Prutean Varfolomei avea necesitatea perfectării unor acte necesare pentru prezentarea organelor competente ale Italiei, l-a convins pe ultimul că este apt și îl poate ajuta în soluționarea problemei date contra unei sume bănești, stabilindu-i întâlnire la data de 31.08.2017 în locuința sa situată în mun. xxxxx, str. xxxxxx.

Ulterior, la data și locul menționat, Ganea Andrei întâlnindu-se cu Prutean Varfolomei și continuând acțiunile sale infracționale și asigurându-l pe ultimul că în termen scurt va organiza și va perfecta actele necesare, acționând prin intenție

directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestora, prin înșelăciune și abuz de încredere, cunoscând cu certitudine că nu este apt de a-și executa obligațiunile asumate, a solicitat și a primit de la Prutean Varfolomei mijloace bănești în sumă totală de 3 150 lei, pe care ulterior i-a însușit și i-a folosit în interese personale. În rezultatul acțiunilor ilegale comise de Ganea Andrei, părții-vătămate Pruteanu Varfolomei i-a fost cauzată o daună considerabilă.

Astfel, prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Ganea Andrei conform prevederilor:

- art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu indicii calificativi „*dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

2.1. Procurorul în procuratura mun. Chișinău oficiul Buiucani, Lesnic Andrei care a solicitat casarea sentinței rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Ganea Andrei să-i fie numită o pedeapsă penală de 2 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții financiar-economice pe un termen de 3 ani. Argumentând prin faptul că:

- instanța de fond a aplicat eronat legea în cazul stabilirii pedepsei inculpatului, nu a ținut cont de scopul pedepsei, astfel aplicarea unei pedepse non-privative de libertate va duce la încurajarea pe viitor a săvârșirii infracțiunilor similare de către inculpat;

- infracțiunea comisă este din categoria infracțiunilor grave, săvârșite cu intenție;

- pedeapsa aplicată inculpatului, a fost aplicată la limita minimă a acesteia, nefiind luate în considerare gravitatea faptei infracționale, precum și comiterea de către acesta a unor infracțiuni similare, fiindu-i oferit în mod repetat posibilitatea corijării;

- în cadrul examinării cauzei nu au fost stabilite careva motive care ar concluziona netemeinicia aplicării unei pedepse cu executare;

- la stabilirea și individualizarea pedepsei nu s-a ținut cont de prevederile art. 61 Cod penal.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2018, s-a respins ca nefondat apelul declarat de către procuror, cu menținerea sentinței în vigoare.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, starea de fapt și de drept reținută de către prima instanță s-a aflat în concordanță deplină cu materialele cauzei, fiind corect apreciate probele și circumstanțele cauzei penale, examinând probele administrate din punct de vedere al utilității și veridicității lor, sub toate aspectele complet și în mod obiectiv, încadrând just acțiunile inculpatului Ganea Andrei în dispozițiile art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Instanța de apel a menționat faptul că pedeapsa aplicată inculpatului Ganea Andrei pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, a fost una legală, iar motivele invocate în cererea de apel sunt lipsite de suport factologic și juridic.

Mai mult instanța de apel a remarcat că, la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, iar la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei a ținut cont de gravitatea infracțiunii, motivul acesteia, personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea. Condițiile de viață ale acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului.

Instanța de apel a notat că, pedeapsa penală este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de condamnat, cât și de alte persoane, astfel aplicarea unei pedepse prea aspre generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire, și de neîncredere în lege.

Instanța de apel a consemnat faptul că acțiunile inculpatului Ganea Andrei au fost încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, pentru care legea penală stabilea la momentul comiterii infracțiunii o pedeapsă sub formă de amendă de la 850 la 1350 unități convenționale sau închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani, prin urmare având în vedere faptul că inculpatul a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, prima instanță corect a ajuns la concluzia de a reduce cu $\frac{1}{4}$ din limitele pedepsei cu amendă prevăzute de lege în temeiul art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a respins argumentul acuzatorului de stat cu privire la aplicarea față de inculpatul Ganea Andrei a unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, din motiv că acesta are antecedente penale nestinse pentru săvârșirea unor infracțiuni similare, deoarece acuzatorul de stat nu a prezentat careva probe ce ar confirma cele pretinse.

Totodată instanța de apel a ținut necesar să respingă alegațiile procurorului referitor la stabilirea față de inculpat a pedepsei complimentare sub formă de privarea de dreptul de a ocupa funcții financiare-economice pe un termen de 3 ani, deoarece această chestiune a fost soluționată de prima instanță prin sentința adoptată, și care a aplicat o astfel de sancțiune complimentară.

Instanța de apel a conchis că din conținutul sentinței s-a constatat respectarea exigentelor stabilite de art. 6 CEDO, din motiv că prima instanță a dat o apreciere corectă probelor în cauză, soluționând toate problemele ce urmau a fi soluționate la adoptarea sentinței de condamnare.

4. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către:

4.1. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia, indicând temeiuri pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), pct. 10) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată, invocând faptul că:

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

- instanța de apel a aplicat eronat legea în cazul stabilirii pedepsei inculpatului, nu a ținut cont de scopul pedepsei, astfel aplicarea unei pedepse non-privative de libertate va duce la încurajarea pe viitor a săvârșirii infracțiunilor similare de către inculpat;

- infracțiunea săvârșită este din categoria infracțiunilor grave, săvârșite cu intenție;

- pedeapsa aplicată inculpatului, a fost aplicată la limita minimă a acesteia, nefiind luate în considerare gravitatea faptei infracționale, precum și comiterea de către acesta a unor infracțiuni similare, fiindu-i oferit în mod repetat posibilitatea corijării;

- în cadrul examinării cauzei nu au fost stabilite careva motive care ar concluziona netemeinicia aplicării unei pedepse cu executare;

- instanța de fond a aplicat eronat legea în cazul numirii inculpatului Ganea Andrei a pedepsei penale, nu s-a ținut cont de scopul pedepsei care primordial trebuie să restabilească echitatea socială și să prevină săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane;

- aplicarea pedepsei pecuniare îl favorizează pe inculpat să săvârșească pe viitor acțiuni similare, deoarece anterior pentru asemenea infracțiuni i-a fost aplicată pedeapsă similară, care nu a avut efect la reeducare și curmarea pe viitor a infracțiunilor din partea inculpatului;

- la stabilirea și individualizarea pedepsei nu s-a ținut cont de prevederile art. 61 Cod penal;

- instanța de apel nu și-a argumentat decizia în partea respingerii argumentelor procurorului în cererea de apel;

- nefiind clar cum va fi pusă în sarcina executorului judecătoresc modul de executare a pedepsei amenzii, atâta timp cât inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanța de judecată.

5. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Din textul recursului declarat, se constată că, recurentul formulează critici împotriva deciziei instanței de apel, în particular referindu-se la erorile prevăzute la pct. 6), pct. 10) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, invocând faptul că decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând materialele cauzei prin prisma aspectelor și temeiurilor de recurs invocate, Colegiul penal lărgit constată că în speță se confirmă temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), pct. 10) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, a fost individualizată pedeapsa contrar prevederilor legale.

Astfel, Colegiul penal lărgit analizând decizia instanței de apel, în partea în care instanța s-a expus asupra aplicării și individualizării pedepsei, constată că

aceasta eronat a ajuns la concluzia de a-i aplica inculpatului Ganea Andrei o sancțiune pecuniară sub formă de amendă.

Colegiul penal lărgit, consideră necesar de a specifica că, conform art. 61 alin. (2) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Conform prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod, în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

În acest context, se atestă că prima instanță la individualizarea pedepsei față de inculpatul Ganea Andrei, nu a ținut cont pe deplin de aceste prevederi legale, precum și de faptul că în privința inculpatului Ganea Andrei au fost întocmite 3 rechizitorii de învinuire în baza art. 190 alin. (2) Cod penal, iar în 2-ă cauze penale pe învinuirea în baza art. 190 alin. (2) Cod penal, cauzele au fost clasate din motivul retragerii plângerilor de către părțile vătămate (f.d. 28).

Analizând textul deciziei contestate (f.d. 148-162) instanța de recurs a sesizat faptul că în conținutul acesteia lipsește o argumentare în partea ce ține dacă prin aplicarea pedepsei sub formă de amendă se va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, de corectare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit, ține să menționeze că la aplicarea și individualizarea pedepsei urmează să se țină cont de principiul umanismului, de scopul legii penale precum și de faptul că pedeapsa penală reprezintă în sine o măsură de represiune aplicată celui vinovat de săvârșirea unei infracțiuni, aceasta având funcția de constrângere și prevenție generală și specială.

În baza celor expuse, Colegiul penal lărgit statuează că instanța de apel la adoptarea soluției în cauză, nu a ținut pe deplin cont de toate circumstanțele expuse supra, în coraport cu cumulul de probe administrat la materialele cauzei și circumstanțele cauzei, prin ce pe cale de consecință se atestă că decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, confirmându-se în prezenta cauză temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), pct. 10) Cod de

procedură penală, motive din care recursul ordinar declarat de către procuror urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel nu poate fi menținută, cauza urmând a fi trimisă la rejudecare în instanța de apel.

Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în apelul respectiv și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul declarat, nominalizate în prezenta decizie, să cerceteze și să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată în partea individualizării pedepsei, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu și de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu și echitabil, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul penal lărgit consideră relevant de a atrage atenția asupra faptului că prin Legea nr. 179 din 26.07.2018 pentru modificarea a unor acte legislative în vigoare din 17.08.2018, au survenit noi modificări la dispoziția art. 190 Cod penal, de care urmează să țină cont instanța de apel la rejudecarea cauzei.

6. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Ganea Andrei Xxxxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **10 ianuarie 2019.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor